

Základná škola Pavla Horova Michalovce

ŠKOLSKÝ ROK: 2018/2019

5. ROČNÍK

HUDOBNÁ VÝCHOVA

Vypracoval: Mgr. Katarína Borzová

Obsah

Charakteristika predmetu	2
Ciele učebného predmetu.....	2
Kľúčové kompetencie	3
Obsahový štandard.....	3
Výkonový štandard.....	4
Pedagogické stratégie	5
Učebné zdroje	5
Hodnotenie.....	5
Tematický plán učiteľa.....	6

Učebné osnovy vypracované na základe Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 2, schváleného 19.6.2008.

Charakteristika predmetu.

Hudobná výchova je spoločenský, organizovaný, cieľavedomý proces hudobného rozvoja jedinca a je rozhodujúca pri odovzdaní a sprostredkovaní hudby novým generáciám, pričom zohráva dôležitú úlohu aj ako jedna z foriem realizácie tvorivosti každého človeka. Dôraz sa kladie na výchovu hudbou s rešpektovaním výchovy k hudbe. Hudobné prejavy a počúvanie hodnotnej hudby znamená nenahraditeľný prostriedok formovania osobnosti najmä vo sfére jej emocionalizácie. Hudobná výchova umožňuje žiakovi tvorivo si osvojovať hudbu a spoznávať hudobné umenie v kontexte s inými druhmi umenia. Základnými prostriedkami hudobno-výchovnej práce sú rozmanité hudobné činnosti, ktoré podporujú celkovú hudobnosť žiakov, ich záujem o hudbu, rozvíjanie ich individuálnych schopností, emocionálnej inteligencie, tvorivého myslenia s využitím špecifik národnej, regionálnej a svetovej hudobnej kultúry. Formuje estetický, citový a morálny základ osobnosti žiakov s dôrazom na sebauvedomovanie, seba výchovu a sebareflexiu, porozumenie a solidaritu pre ochranu prírody, kultúrnych hodnôt Slovenska a vlastného regiónu, toleranciu k iným kultúram a národom. Utvára a rozvíja hudobno-estetické schopnosti, zručnosti, vedomosti, návyky, skúsenosti, názory a vlastné postoje žiakov pri prehlbovaní hudobného zážitku aj na uvedomené vnímanie a na aktívny hudobný prejav. Hudobná výchova posilňuje hodnotovú a vkusovú orientáciu žiakov, rozvíja schopnosť vytvárať a obhajovať svoje hodnoty, no súčasne rešpektovať aj hodnoty iných.

Ciele učebného predmetu.

Cieľom hudobnej výchovy v 5. ročníku ZŠ je pochopenie komunikatívnej funkcie hudby, rôznych podôb hudobného vyjadrenia, pochopenie vlastnej kultúry a zmysel pre identitu, ktorá je základom rešpektovania rozmanitosti kultúrneho vyjadrovania.

Kognitívne ciele

- získať poznatky, vedomosti a zručnosti v procese komunikácie s hudbou
- na základe získaných vedomostí o hudbe, hudobných skúseností a hudobných zručností nadobudnúť schopnosť získané vedomosti a zručnosti uplatňovať pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel a pri elementárnej tvorivosti,
- poznať a rozlišovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky (melódia, harmónia, rytmus, tempo, dynamika, farba, forma
- spoznať najvýznamnejších slovenských, českých, maďarských a poľských skladateľov a ich vybrané diela
- uvedomiť si svoju národnú identitu, a to na základe osvojenia si umeleckej výpovede hudobných diel (slovenské ľudové a národné piesne, významné diela slovenskej umeleckej hudby) v kontexte s európskou hudobnou kultúrou, získať úctu k svojej kultúre,

- prostredníctvom hudobných činností získať schopnosť vyjadrovať svoje emócie, vzťahy a postoje, teda komunikovať umeleckými prostriedkami,

- nadobudnúť schopnosť otvorene prijímať, hodnotiť a vážiť si hudobné diela a hudobné prejavy vlastného národa, iných národov a etník,
- v kontexte s hudbou dokázať analyzovať, porovnávať a syntetizovať poznatky a podnety z iných predmetov (dejepis, etika, výtvarná, literárna výchova, zemepis, cudzí jazyk).

Socioafektívne ciele

- na základe vnímania a prežívania hudobných skladieb (od ľudových piesní po rozsiahlejšie umelecké diela) slovne, výtvarne a pohybom vyjadriť svoje estetické zážitky,
- dokázať bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr,
- vedieť oceniť silu hudby a uvedomiť si jej miesto v zmysluplnom využívaní voľného času.

Psychomotorické ciele

- dokázať správne realizovať hudobné prejavy (vokálne, inštrumentálne, pohybové) a integrovať ich pri realizácii hudobno-dramatických činností,
- v intonačnej a sluchovej výchove získané zručnosti vedieť využiť pri svojich hudobných činnostiach.

Kľúčové kompetencie

- formovať a rozvíjať emocionálny svet žiakov – tematický celok „Ako sa nám prihovára hudba“
- formovať mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života
- vychovať žiakov hrdých na vlastné slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, s kladným vzťahom ku kultúrnemu životu v spoločnosti a podieľaním sa na ňom – tematický celok „Prostredníctvom hudby poznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných národov“
- vhodne a nenásilne spájať hudbu s prejavmi iných umení – s poéziou, výtvarnými dielami, tancom, filmom, videom a modernými komunikačnými technológiami - tematický celok „Hudba spojená s inými druhmi umenia“ - poznať hudobné žánre: opera, opereta, muzikál, balet
- vychovať vnímavých, aktívnych poslucháčov, tolerantných k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre, ale aj bez predsudkov k nim.

Obsahový štandard

Tematický celok

1. Ako sa nám prihovára hudba – rytmus, melódia, dynamika, tempo a agogika, harmónia, inštrumentácia, podoby hudobnej skladby.

2. Prostredníctvom hudby poznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných národov

– Slovenská republika: pracovné ľudové piesne, vojenské ľudové piesne, ľúbostné ľudové piesne, tanečné ľudové piesne. Slovenskí hudobní skladatelia: E. Suchoň, A. Moyzes, J. Cikker. Slovenská populárna hudba, rómska hudba, rusínska hudba.

Česká republika: Antonín Dvořák, Leoš Janáček, česká ľudová hudba, česká populárna hudba, Poľská republika, Maďarská republika.

3. Hudba spojená s inými druhmi umenia – opera, opereta, muzikál, balet

Prierezová téma	Realizovaná v tematickom celku
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ	
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA	
MEDIÁLNA VÝCHOVA	Hudba spojená s inými druhmi umenia
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA	Prostredníctvom hudby poznávame kultúru rôznych národov
DOPRAVNÁ VÝCHOVA - VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE	
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA	
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI	

Výkonový štandard

Rozoznať a definovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky: melódia, harmónia, rytmus, tempo, dynamika, farba, forma. Osvojiť si správne spevácke návyky, poznať a vedieť reprodukovať slovenské ľudové piesne, vojenské, ľúbostné, pracovné, tanečné. Poznať a vedieť reprodukovať aspoň jednu slovenskú populárnu pieseň, rómsku, rusínsku. Poznať tvorbu slovenských hudobných skladateľov: E. Suchoňa, A. Mojzesa, J. Cikera. Poznať tvorbu českých hudobných skladateľov A. Dvořáka, Leoša Janáčka. Poznať a vedieť reprodukovať aspoň jednu českú ľudovú pieseň, poľskú a maďarskú pieseň. Rozoznať a definovať hudbu spojenú s inými druhmi umenia: opera, opereta, muzikál, balet. Využiť percepčné činnosti na precítenie a pochopenie hudobného diela.

Pedagogické stratégie

- skupinové, projektové, diferencované vyučovanie
- návšteva hudobných podujatí, besedy
- zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy
- dialóg a diskusia
- špecifické metódy: intonačná, imitačná a kombinovaná metóda osvojovania piesní
- riadené objavovanie hudby
- informačno-receptívna metóda
- improvizácia

Učebné zdroje

Učebnice   prof. PhDr. Eva Langsteinová, CSc, prof. Mgr. Belo Felix, Phd. – učebnica HV pre 5. ročník základných škôl. SPN 2009

Odborná literatúra   Anna Hostomská – Průvodce operní tvorbou

Obrazový materiál   Tvrdoň, Michalová, Obrazový súbor Portréty slovenských a českých hudobných skladateľov

Rôzne iné   CD Hudobná výchova 5.ročník – Jano Pavelčák deťom, skladby na počúvanie, inštrumentácia piesní, keyboard, klavír, rytmické hudobné nástroje

Hodnotenie

Predmet hudobná výchova nebude klasifikovaný známkou.

Tematický plán učiteľa

Predmet: Hudobná výchova

Ročník: 5. ročník

Časová dotácia: 33 hodín/ročne

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Ako sa nám prihovára hudba Počet hodín: 10	<p>Čo by sme mali vedieť z predošlých ročníkov. Zahrajme sa s hudbou. Rytmus. Rap. Melódia. Dynamika. Tempo a agogika.</p> <p>Harmónia. Inštrumentácia.</p> <p>Podoby hudobnej skladby.</p>	<p>Hudobno- vyjadrovacie prostriedky a nácvik prislúchajúcich piesní.</p> <p>Rytmus- Za čo tí voly. Rap- Zlé deti prídu do pekla. Melódia- Sedela na vŕšku. Dynamika- Ide furman dolinou. Tempo a agogika- Mala som ja rukávce. Harmónia- Vyletela húska. Inštrumentácia- Hudobné nástroje symfonického orchestra. Podoby hudobnej skladby- jednodielna, dvojdielna, trojdielna malá piesňová forma, veľká piesňová forma, variácie, rondo.</p>	<p>Rozoznať a definovať hudobno- vyjadrovacie prostriedky : rytmus, melódia, dynamika, tempo, harmónia, farba, forma. Vedieť využiť tieto hudobno- vyjadrovacie prostriedky v hudobných činnostiach.</p> <p>Osvojiť si správne spevácke návyky.</p>

<p>Prostredníctvom hudby poznávame kultúru národov . Počet hodín: 19</p>	<p>Hymna Európskej Únie. Slovenská republika. Pracovné ľudové piesne. Vojenské ľudové piesne. Lúboštné ľudové piesne. Tanečné ľudové piesne. Čardáš. Eugen Suchoň, Alexander Moyzes, Ján Cikker, Slovenská populárna hudba. Rómska hudba. Rusínska hudba. Česká republika- Bedřich Smetana, Antonín Dvořák, Leoš Janáček, Česká ľudová hudba. Česká populárna hudba. Poľská republika. Maďarská republika.</p>	<p>L.Beethoven- 9. symfónia s ódou na radosť. Slovenská republika- Kolo Tatier čierňava. Pracovné ľudové piesne- Sobotienka ide. Vojenské ľudové piesne- Regrúti,Už môj milý. Lúboštné ľudové piesne- Keď som išla z kostola. Tanečné ľudové piesne- A tá polka, Hej ani ja, ani ty. Čardáš- Kázala mi mati, Tancuj tancuj. Eugen Suchoň- Krútnava Alexander Moyzes- tvorba Jan Cikker- Trávnice Slovenská populárna hudba- Modus-Úsmev, M.Žbirka- Tvoj svet je môj. Rómska hudba- Joj, mamó Rusínska hudba- V seredu m sja narodila. Bedřich Smetana- Predaná nevesta. Antonín Dvořák- Slovanské tance. Leoš Janáček- Lašské tance- Pilky. Česká ľudová hudba- Neťukej, Česká populárna hudba- Olympic- Dej mi víc své lásky. Poľská republika- Hej, z góry z góry. Maďarská republika- Az a szép, az a szép.</p>	<p>Poznať a vedieť interpretovať slovenské ľudové piesne. Využívať pri speve správne spevácke návyky. Poznať tvorbu najvýznamnejších slovenských hudobných skladateľov. Poznať slovenskú populárnu hudbu. Poznať a vedieť reprodukovať rómsku pieseň, rusínsku pieseň. Poznať tvorbu najvýznamnejších českých hudobných skladateľov. Poznať a vedieť interpretovať českú ľudovú a populárnu pieseň. Vedieť reprodukovať poľskú a maďarskú pieseň.</p>
--	--	--	--

ZŠ P. HOROVÁ
MICHALOVCE

Hudba spojená s inými druhmi umenia. Počet hodín: 4	Opera. Opereta. Muzikál. Balet.	Opera- Antonín Dvořák- Rusalka, Opereta- Gejza Dusík- Modrá ruža, Muzikál- Lionel Bart- Oliver, Balet- Peter Iljič Čajkovský- Luskáčik.	Definovať a vnímať hudbu spojenú s inými druhmi umenia : operu operetu, muzikál, balet.